

Workshop 'Mensenrechten heb je nodig!'

Deze activiteit dient om kennis te maken met de verschillende mensenrechten uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM). Na nagedacht te hebben over het verschil tussen wensen en fundamentele behoeften kunnen de leerlingen tot de vaststelling komen dat mensenrechten beantwoorden aan essentiële behoeften waaraan moet worden voldaan om een menswaardig leven in alle omstandigheden te garanderen.

Behandelde onderwerpen

- Mensenrechten.
- Het onderscheid tussen behoeften (wat noodzakelijk is voor een menswaardig leven) en wensen (wat niet noodzakelijk is maar 'aanvullend' kan zijn).

Doelstellingen

- Kennismaken met mensenrechten.
- Het onderscheid begrijpen tussen 'wat men graag heeft' (wens) en 'wat men nodig heeft voor een menswaardig leven' (essentiële behoefte).
- Tot de vaststelling komen dat mensenrechten noodzakelijk zijn, dat het rechten zijn waar men niet zonder kan wil men een menswaardig bestaan leiden.

Tijd

ongeveer 1 uur

Groepsgrootte

minimum 10, maximum 30 deelnemers

Vorbereiding

Je hebt nodig:

- Eén of meerdere reeksen illustraties van mogelijke wensen en noden, zoals de bijgevoegde.
- Een reeks bladen van dezelfde grootte als de illustraties (facultatief).
- Eén of meerdere reeksen kaartjes met de mensenrechten, zoals bijgevoegd.
- De volledige tekst van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (facultatief).

Verloop

Stap 1: 'Nodig' of gewoon 'leuk'?

1. Verdeel de deelnemers in groepjes van 3 à 4 personen.
2. Elk groepje krijgt een aantal illustraties (van een vijftal tot de volledige reeks, naargelang van de groep).
3. De deelnemers dienen de illustraties in 2 stapels onder te verdelen: een linker stapel ('nodig') met wat ze denken dat nodig is voor een menswaardig leven en een rechter stapel ('leuk') met wat ze denken dat leuk kan zijn, doch niet noodzakelijk voor een menswaardig bestaan.
4. Laat ieder groepje kort de beide stapels voorstellen aan de anderen, waarbij de anderen aangeven waar ze twijfels hebben over de juiste stapel of er niet akkoord mee gaan.
5. (facultatief) Laat elk groepje nadenken over wat nog nodig is voor een menswaardig bestaan, en wat nog niet ter sprake kwam. Laat dit opschrijven op bladen die dan bij de stapel 'nodig' gelegd worden.
6. (facultatief) Laat ieder groepje kort de eventueel toegevoegde bladen voorstellen aan de anderen, waarbij de anderen aangeven waar ze twijfels hebben erover of er niet akkoord mee gaan.

Stap 2: Noden en rechten

7. Leg de kaartjes met de mensenrechten uiteen, op tafels bijvoorbeeld (voorzie voldoende ruimte zodat deze kaartjes op voldoende afstand van elkaar liggen. (Je kan de kaartjes ook ophangen aan de muren, en eronder ruimte voorzien om bladen onder te hangen).
8. Laat elk groepje vervolgens de bladen van de stapel 'nodig' aanbrenge bij het mensenrecht dat daar volgens hen mee overeenkomt.
9. Overloop samen wat bij welk mensenrecht aangebracht is. Vertel daarbij kort wat elk mensenrecht betekent. Als er kaartjes met mensenrechten zijn waarbij nog niets aangebracht is, ga je nader in op de betekenis van die mensenrechten, en vraag je of deze rechten dan overbodig zijn.
10. Vertel dat mensenrechten dienen om ervoor te zorgen dat iedereen een menswaardig leven kan leiden. Dat deze afspraken wereldwijd tot stand zijn gekomen na de Tweede Wereldoorlog, toen heel wat mensen, ook in de politiek, vonden dat er maatregelen nodig waren om ervoor te zorgen dat iedereen een menswaardig leven kon leiden. En dat dit dan de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens geworden is.
11. (facultatief) Lees enkele kleine stukjes voor uit de officiële tekst van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens.

Stap 3: Rechten en krantenkoppen

12. Geef elk groepje een krantenkop.

13. Laat elk groepje deze krantenkop bij het bijhorende kinderrecht dat daar volgens hen mee overeenkomt, leggen of hangen. Bespreek met hen telkens wat ze bij welk kinderrecht aanbrengen, of ze er al dan niet akkoord mee gaan. Je kan ook enkele vragen stellen als 'Gebeurt dit echt?', 'Waar?', 'Hoe komt het?', enz.
14. Laat ze nu op zoek gaan in kranten en magazines, en uitknippen wat volgens hen bij een kinderrecht past, en bij het kinderrecht plaatsen. Bespreek dit.

Illustraties en mensenrechten

Hieronder hoe wij dachten dat de illustraties konden onderverdeeld worden in 'nodig' en 'leuk', en het verband tussen 'nodig' en het mensenrecht.

Illustraties 'Wensen en noden'	Mensenrechten
Guillotine (met een kruis erover)	1. recht op leven
Zweep	2. vrij zijn van foltering
Slavenhandel	3. vrij zijn van slavernij
Verkeersregeling ('slow')	4. recht op vrijheid en veiligheid
Rechter	5. recht op een eerlijk proces
Geld	6. recht op een effectief herstel na een schending
Man = vrouw; blank = zwart	7. vrij zijn van discriminatie; recht op gelijkheid
Paspoort	8. recht om als persoon erkend te worden; recht op een nationaliteit
Sleutelgat	9. recht op privacy en op een gezinsleven
Koppel	10. recht om te huwen
Diefstal	11. recht om eigendom te bezitten
Concentratiekamp	12. recht om zich te verplaatsen
Grens 'Welkom'	13. recht op asiel
Kerk, moskee, synagoge	14. vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst
Gedachtenballon	15. vrijheid van meningsuiting
Vergadering	16. vrijheid van vergadering en vereniging
Brood	17. recht op voedsel, drinken en huisvesting
Doktersgerief	18. recht op gezondheidszorg
School	19. recht op onderwijs
Verskillende jobs	20. recht op tewerkstelling
Vrijtijdsbestedingen	21. recht op rust en vrije tijd
Tekst: OCMW, ...	22. recht op sociale bescherming
Stembus, te kleuren bolletje	23. recht op politieke participatie
Dans, zang, beeldhouwen, schildergerief...	24. recht om deel te nemen aan het culturele leven
Swastika	25. verbod om mensenrechten te vernietigen
Geen	26. recht op een sociale orde die de mensenrechten werkelijkheid maakt
Geen	27. verantwoordelijkheden en plichten van het individu
Illustraties 'Wensen en noden' (vervolg)	'Leuk' maar niet 'nodig'
Toffe auto	'Leuk' maar niet 'nodig'
Pratende papegaai	'Leuk' maar niet 'nodig'
Kasteel	'Leuk' maar niet 'nodig'
Blitse gsm	'Leuk' maar niet 'nodig'
Boeken	'Leuk' maar niet 'nodig'
Gedekte tafel, wijn, taart	'Leuk' maar niet 'nodig'
Kroon	'Leuk' maar niet 'nodig'
Zetel	'Leuk' maar niet 'nodig'
Geldbeugel	'Leuk' maar niet 'nodig'
Koffer met allerlei	'Leuk' maar niet 'nodig'
Vliegtuig rond aardbol	'Leuk' maar niet 'nodig'
Man liggend op aardbol	'Leuk' maar niet 'nodig'
Rinkelende wekker	'Leuk' maar niet 'nodig'
Radio	'Leuk' maar niet 'nodig'
Bloemist	'Leuk' maar niet 'nodig'
Laptop	'Leuk' maar niet 'nodig'
Schrijver onder boom	'Leuk' maar niet 'nodig'
Palmboom	'Leuk' maar niet 'nodig'
Zon	'Leuk' maar niet 'nodig'
Afstuderende studenten	'Leuk' maar niet 'nodig'
Cupido in hart	'Leuk' maar niet 'nodig'
Zeilboot	'Leuk' maar niet 'nodig'

'Krantenkoppen' rond mensenrechten

Deze krantenkoppen zijn verzonnen, maar zouden wel eens realiteit kunnen zijn. Kopieer ze en knip ze uit. Links van de krantenkop vind je het mensenrecht waar dat volgens ons bij hoort. Het is echter helemaal niet uitgesloten dat er andere overeenkomsten gevonden worden.

Mensenrecht	Krantenkop
1. recht op leven	Radeloze moeder doodt eigenhandig haar kinderen!
2. vrij zijn van foltering	Racistische ouders verminken hun dochter omdat ze met een Afrikaan wou trouwen! Katoenplukkers werken dagelijks onder een brandende zon.
3. vrij zijn van slavernij	Bootvluchtelingen behandeld als slaven.
4. recht op vrijheid en veiligheid	Kinderen zaten dagenlang opgesloten in de kelder van een pedofiel.
5. recht op een eerlijk proces	De advocaat van de verdediging kreeg alle gelegenheid om voor zijn cliënt een billijke straf te bedingen.
6. recht op een effectief herstel na een schending	De hooligan kreeg een werkstraf van drie maanden om de deuren van het sportlokaal te herstellen.
7. vrij zijn van discriminatie; recht op gelijkheid	In een cinemazaal worden vrouwen met een hoofddoek geweigerd.

8. recht om als persoon erkend te worden; recht op een nationaliteit	Fiere vader geeft de geboorte van een vierling aan op het stadhuis.
9. recht op privacy en op een gezinsleven	Agenten doen brute inval in woning, ze hebben zelfs geen huiszoekingsbevel!
10. recht om te huwen	Koning trouwt met 30 jaar jongere vrouw.
11. recht om eigendom te bezitten	Discussie tussen erfgenamen over het eigendomsrecht op een landbouwgrond.
12. recht om zich te verplaatsen	Gepensioneerden verhuizen vaak naar zee.
13. recht op asiel	Tientallen mensen, weggevlucht voor oorlog, armoede, vervolging zijn in ons land aangekomen. Mogen ze blijven?
14. vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst	Ga ook eens naar de nieuwe openbare bibliotheek! Je kan er boeken ontlennen van allerlei strekking en onderwerp.
15. vrijheid van meningsuiting	Leerling op school zwaar gestraft wegens onenigheid met leerkracht.

15. vrijheid van meningsuiting	Duizenden mensen stappen in een lange mars door Brussel als protest tegen de aanpak van de zaak Dutroux.
16. vrijheid van vergadering en vereniging	Zowel partijen met linkse als rechtse ideeën, als diegenen uit het middenveld vergaderen over de aangekondigde veranderingen in de wapenwet.
16. vrijheid van vergadering en vereniging	Vakbondsbetoging voor hogere lonen.
17. recht op voedsel, drinken en huisvesting	Het O.C.M.W. helpt dagelijks heel wat mensen. Gevangenen in Irak uitgehongerd!
18. recht op gezondheidszorg	Dokters staken!
19. recht op onderwijs	Drie scholen in dezelfde regio sluiten hun deuren.
20. recht op tewerkstelling	Bij G.M. verliezen duizend arbeiders hun job.

21. recht op rust en vrije tijd	Arbeiders in ploegendienst werken in de dagploeg gedurende tien uur.
22. recht op sociale bescherming	Van oranje doktersbewijzen krijg je 30 % terug.
23. recht op politieke participatie	Tel mee in het bestuur van je land, maak een bewuste partijkeuze voor je gaat stemmen.
24. recht om deel te nemen aan het culturele leven	Koop nu een filmticket voor 6 voorstellingen naar keuze. Spotprijs !
25. verbod om mensenrechten te vernietigen	India: weer 3 grote ateliers ontdekt op het platteland, waar kinderarbeid welig tiert !
26. recht op een sociale orde die de mensenrechten werkelijkheid maakt	De V.N. tikt China ernstig op de vingers i.v.m. het schenden van mensenrechten.
27. verantwoordelijkheden en plichten van het individu	Amnesty International zoekt nieuwe leden.